7. Наличие публикации за последние три года

Җомга, 6 май, 2022 ел № 31 (10275).

12+ Яңалыкларны беренче булып www.biektaw.ru сайтында һәм социаль челтәрләрдә безнең төркемнәрдә укыгыз

Без - табигать сакчылары

әйләнә-тирә мохит

Балаларга "Һәр ел фасылы үзенчә матур" дип әйтергә яратам мин. Яз көнен җырчы кошлар - сыерчыкларны матур оялар ясап, аларны агачка беркетеп, түземсезлек белән көтеп алабыз. Аннан эксперименталь эзләнүләр бакчасына чыгып үсентеләр утыртабыз, орлыклар чәчәбез. Аларны карап, тиешенчә тәрбияләп үстерәбез. Агачлар утыртабыз, дару үләннәре белән танышабыз. Язның гүзәллеген күрергә өйрәнәбез.

Ә җәй көннәрендә безнең бакчабыз аллы-гөлле чәчәкләргә күмелеп утыра.

Көз җитүгә үзебезнең хезмәт җимешләребезне күреп куанабыз.

Ә бәлки сез кыш айларында нишлисез, табигать йоклый бит диярсез! Бик теләп җавап бирәм. Безгә әти-әниләребез җимлекләр ясап, агачларга беркетеп бирделәр. Менә шуларга җимнәр салып, кышлаучы кошларны сыйлыйбыз. Бүлмәдә дә тик тормыйбыз - гөлләр үстерәбез, төрле эзләнүләр үткәрәбез.

Безнең авыл "Чулпан" табигатьне саклау заказнигы территориясендә урнашкан. Шуңа да заказник инспекторлары белән бердәмләшеп эшләп киләбез. Алар бакчабызда кадерле кунаклар. Кыш көннәрендә төрле очрашулар, ачык эшчәнлекләр үткәрәбез. "Кызыл китап нәрсә ул?", "Урман, анда яшәүчеләр" ,"22 апрель - урманнарны саклау көне", "Сулыкларны саклыйк" дигән темалар буенча ачык эшчәнлекләр оештырдык. Без бергә-бергә табигатькә экскурсияләргә чыгабыз. Елга, күл, чишмә буйларын күзәтәбез. Заказник инспекторлары белән бергә, бер юнәлештә уңышлы эшләвебезне күздә тотып, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 елларда Татарстан урман хуҗалыгы министрлыгының "Рәхмәт хаты"н тапшырдылар. Балаларыбыз да инспекторлар оештырган бәйгеләрдә бик теләп катнашалар, даими рәвештә диплом, грамоталар белән бүләкләнеп торалар. 2020-2021 нче уку елында "Мин һәм кызыл китап" дигән Республикакүләм бәйгедә катнашып, 1 нче урынны яулый алдык .

Быелгы уку елы инспекторлар белән очрашуга аеруча бай булды. Менә әле күптән түгел генә алар белән очрашу вакытында балаларны "Эколята" дип аталган отрядка кабул итү тантанасы булды. "Балалар, чын табигать сакчылары булып үсегез. Үсемлекләрне, кош-кортларны, җәнлекләрне яратыгыз, аларга ярдәм кулы сузарга әзер булыгыз", - дип, үз теләкләрен җиткерде инспекторлар. Балаларга табигать серләрен ачарга ярдәм итүче китаплар, бүләкләр тапшырдылар. "Эковесна/Экояз-2022" акциясе кысасында эшне дәвам итеп, бакча территориясендә агач утырту эшләре башкарылды.

Инспекторлар Дамир Фатихов һәм Рафис Шакиров балаларда туган җирне, аның табигатен ярату хисе тәрбияләүгә үзләреннән зур өлеш кертәләр.

Фирдәвес ЯРУЛЛИНА

Министерство внутренних дел по Республике Татарстан
Министерство образования и науки Республики Татарстан
ГБУ «Безопасность дорожного движения»
ГБУ «Научный центр безопасности жизнедеятельности»

ЗЕЛЕНЫЙ ОГОНЕК – 2022

Сборник материалов по итогам смотра-конкурса по профилактике детского дорожно-транспортного травматизма «Зеленый огонек» среди воспитателей и дошкольных образовательных организаций Республики Татарстан

Казань
Фолиант
2022

УДК 373.2
ББК 74.100.5
З-48

Рекомендовано в печать Ученым советом ГБУ «Научный центр безопасности жизнедеятельности»

Рецензенты:
заместитель начальника Управления ГИБДД МВД по РТ, полковник полиции *Д.Р. Бикмухаметов;*
член-корреспондент Академии наук РТ, директор ГБУ «Безопасность дорожного движения», доктор технических наук, профессор, *Р.Н. Минниханов;*
заведующий кафедрой начального образования Института психологии и образования ФГАОУ ВО «Казанский (Приволжский) федеральный университет», доктор педагогических наук, профессор *В.Г. Закирова*

З-48 **Зеленый огонек–2022:** сборник материалов по итогам смотра-конкурса по профилактике детского дорожно-транспортного травматизма «Зеленый огонек» среди воспитателей и дошкольных образовательных организаций Республики Татарстан / Под общей редакцией Р.Ш. Ахмадиевой. – Казань: Фолиант, 2022. – 176 с.: ил.

Сборник составлен по материалам призеров и лауреатов смотра-конкурса по профилактике детского дорожно-транспортного травматизма «Зеленый огонек – 2022» среди воспитателей и дошкольных образовательных организаций Республики Татарстан. В докладах руководителей министерств и ведомств представлены важнейшие направления активизации деятельности ДОО по обучению детей правилам безопасного поведения на дорогах и профилактике детского дорожно-транспортного травматизма, отражен опыт передовых образовательных организаций. Сборник предназначен для инспекторов пропаганды ГИБДД, преподавателей, воспитателей дошкольных образовательных организаций, научных и практических работников, занимающихся проблемами предупреждения детского дорожно-транспортного травматизма.

ISBN 978-5-6047700-4-7

0+

© ГБУ «Научный центр безопасности жизнедеятельности», 2022
© ГБУ «Безопасность дорожного движения», 2022
© Фолиант, оригинал-макет, 2022

УРТАНЧЫЛАР ТӨРКЕМЕНДӘГЕ «ТУГАН ТЕЛНЕ ҮСТЕРӘБЕЗ – ЮЛ ЙӨРҮ КАГЫЙДӘЛӘРЕН ӨЙРӘНӘБЕЗ. КӨЙЛӘҮЛЕ ҺӘМ КӨЙЛӘНМИ ТОРГАН ЮЛ ЧАТЫ» ЭШЧӘНЛЕГЕ КОНСПЕКТЫ

Яруллина Фирдавес Назиповна, воспитатель
МБДОУ «Большековалинский детский сад «Чишмәкәй» Высокогорского муниципального района Республики Татарстан

Максат:
Сөйләм телен үстерү буенча эш дәфтәрен куллану нигезендә балаларны көйләнми торган юл чаты белән таныштыру һәм авылыбызның үзәгендә урнашкан юл чатына сәяхәт ясау, белемнәрне ныгыту.

Бурычлары:
1. Юл йөрү кагыйдәләренә кагылышлы белемнәрне барлау һәм тулыландыру.
2. Игътибар, хәтер, белемгә омтылыш, фикерләү сәләтен үстерү.
3. Юлларда үзеңне хәвефсез тоту ихтыяҗын тәрбияләү.
4. Бер-береңә ярдәм итү, иптәшеңнең фикерен тыңлый белү.

Җиһазлар һәм материаллар: «Туган телне үстерәбез – юл йөрү кагыйдәләрен өйрәнәбез» эш дәфтәре, интерактив такта, юл билгеләре, жезл, светофор, юл йөрү кагыйдәләре буенча плакатлар, транспорт чаралары рәсемнәре, шәһәр макеты, транспорт чаралары модельләре һәм уенчыклары.

Эшчәнлек барышы
Тәрбияче: Хәерле көн, балалар! Бүген мин ЮХИДИ инспекторыннан хат алдым. Ул безне «Юл хәрәкәте кагыйдәләре иле»нә сәяхәткә чакыра. Барабызмы? Ләкин башта сезгә биремнәрне дөрес эшләргә кирәк.

Интерактив тактада эшләү
(Эш дәфтәренең беренче биреме күрсәтелә. Балалар белән көйләүле, көйләнми торган юл чаты кебек сүзләрнең мәгънәсе, әйтелеше турында әңгәмә алып барыла. Бирелгән ике рәсемдәге аермалы якларны табалар.)

Тәрбияче: Балалар! Юл чаты – бер яссылыкта юллар кисешү, тоташу яки тармаклану урыны, аның чиге йөрү өлешләренең түгәрәкләнә башлаган җирләрендәге чат үзәгеннән иң еракта урнашкан капма-каршы нокталарны тоташтыра торган уйдырма сызыклар белән билгеләнә. Ә сез юл чатының иң куркыныч участок булуын беләсезме? Биредә автомобильләр һәм җәяүлеләрнең юллары кисешә. Җәяүлеләр монда юл аша ничек үтәргә тиешләр?

Балалар: Юл аша бары тик җәяүлеләр юлыннан һәм светофорның яшел сигналы янгач, куркыныч янамавына инангач кына чыгарга ярый.

Көйләүле юл чаты

Көйләнми торган юл чаты

Рәс. 69. «Юл чатын көйлибез» уены

Тәрбияче: Дөрес. Рәсемне игътибар белән карагыз (рәс. 69). Көйләүле юл чатын – яшел түгәрәк, көйләнми торган юл чатын кызыл түгәрәк белән билгеләгез. Алар нәрсә белән аерылалар, чагыштырып сөйләгез.

Балалар: Светофорлар яисә юл хәрәкәтен көйләүчеләр эшли торган юл чаты – хәрәкәт көйләнелә торган юл чаты. Хәрәкәт көйләнми торган юл чатында светофор да, юл хәрәкәтен көйләүче дә булмый.

Тәрбияче: Бик яхшы. Исегездә тотыгыз! Юл чатында аеруча игътибарлы булырга һәм юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәргә кирәк. Көйләнә торган җәяүлеләр кичүе аша светофорның һәм көйләүченең рөхсәт итә торган сигналларына карап кына чыгарга кирәк. Юл аша ике яктан да яхшы күренгәндә генә чыгыгыз.

Тәрбияче: Ә хәзер сезгә «Җәяүлеләр кичүе» дигән уен тәкъдим итәм. Моның өчен ак тасмалардан җәяүлеләр чыгу урынын сызарбыз һәм шуннан курыкмыйча юл чатыннан чыгарбыз, әйдәгез, тотындык. *(Балалар биремне эшлиләр, рәс. 70.)* Афәрин! Юл чатларында уңга һәм сулга борыла торган автомобильләргә аеруча игътибарлы булыгыз. Юл аша бары тик җәяүлеләр кичүе аша чыгыгыз.

Рәс. 70. «Җәяүлеләр кичүе» уены

“ИҢ МИЛЛИ ТӘРБИЯЧЕ – 2024”

(ТӘҖРИБӘ УРТАКЛАШУ)

Биектау, 2024

Төзүче авторлар:

Яруллина М.Р. – Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы башкарма комитетының мәгариф бүлеге” муниципаль казна учреждениесе җитәкчесе ярдәмчесе;

Габдрахманова Р.Г. - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы башкарма комитетының мәгариф бүлеге” муниципаль казна учреждениесе мәктәпкәчә белем бирү методисты;

Фәтхриева Э.А. - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы башкарма комитетының мәгариф бүлеге” муниципаль казна учреждениесе педагогларның һөнәри үсеше буенча методисты;

Гыймадиева Л.М. - “Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Ямаширмә “Йолдыз” мәктәпкәчә бюджет белем бирү учреждениесе мөдире;

Яруллина А.Р. - “Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Ямаширмә “Йолдыз” мәктәпкәчә бюджет белем бирү учреждениесе тәрбиячесе

“Иң милли тәрбияче – 2024”: республикакүләм бәйгедә уңышлы дип табылган эшләр җыентыгы./төз.авт:Яруллина М.Р., Габдрахманова Р.Г., Гыймадиева Л.М., Фәтхриева Э.Ә., Яруллина А.Р.- Биектау, 2024.- 173 б.

Рецензент : Төхфәтуллина Ә.Г. – филология фәннәре кандидаты, ДАҺБУ “Г. Тукай исемендәге Арча педагогика көллияте” нең татар теле һәм әдәбияты укытучысы.

Җыентыкка “Иң милли тәрбияче” Республикакүләм бәйгесенә килгән иң яхшы эшләр урын алды. Җыентык милли белем һәм тәрбия бирүче балалар бакчалары педагоглары, татар теле укытучылары, эти – әниләр өчен ярдәмлек булып тора.

Ганлә - имин юл күрсәтүче!

Яруллина Фирдәвес Нәҗип кызы

«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Олы Кавал «Чишмәкей» балалар бакчасы» мәктәпкәчә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе

Максат. Әти-әниләр, балалалар,мәктәп укучылары катнашында юл йөрү кагыйдәләре, юл билгеләре, яктырткыч элементлар, саклык каешы турында белемнәрне тикшерү һәм ныгыту;

-Юл йөрү кагыйдәләрен пропагандалау;

-Ярдәмчеллек, иптәшлек хисе тәрбияләү

Бурычлар:

Белем бирү бурычлары:Юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү, кабатлау, ныгыту.

Үстерү бурычлары:Игътибарлылык, кабул итү, хәтер сәләтен үстерү.

Тәрбияви бурычлар: Үзара дуслык, ярдәмләшү хисләрен , юлда үзеңне дөрес тоту культурасын тәрбияләү. Юл йөрү кагыйдәләренә ихтирам уяту.

Катнашучылар. Әти-әниләр, балалар, мәктәп укучылары, тәрбияче, кече тәрбияче.

Әзерлек эшләре. Эшчәнлек өчен уен атрибутларын әзерләү, фликерлар алу.

Эшчәнлек барышы.

1 өлеш.

Кереш.Проекторда “Карлсон, который живёт на крыше» мультфильмы күрсәтелә. Мультфильм тәмамлануга ишектән Карлсон килеп керә:

-Ай-яй,әйләнде бит башларым. Мин яшәгән өй кайда соң, монысымы, монысымы?Адаштым бугай . (Як-ягына карана) Сез кемнәр, исәнмесез?

Тәрбияче.Исәнмесез , сез Карлсонмы әллә?

Карлсон. Әйе шул, мин Карлсон. Өй түбәсендә яшим. Менә вареньем бетте. Дус малаем янына тәрәзәдән генә очып кереп, варенье белән сыйланып чыкмакчы идем, тәрәзәләрен бикләп куйганнар. Ишекләреннән керермен дип җиргә очып төшүен төштем, менә хәзер адаштым, өйләрен дә таба алмыйм. Очып еракка да киткәнмен бугай.

Тәрбияче. Ул малайның адресын белмисеңме соң, ярдәм итәр идек үзеңә.

Карлсон Беләм-беләм. Адресы-Казан шәһәре, Тукай урамы, 5 йорт.

Тәрбияче. Ай-яй , син биик ерак очып киткәнсең бит. Ярый, тыңла, без сиңа ул йортны ничек табарга икәнен хәзер өйрәтербез. Аның өчен юл йөрү кагыйдәләрен үтәп йөрергә кирәк булачак.

Карлсон. Нинди кагыйдәләр соң ул? Мин яшәгән түбәдә берниндә дә андый кагыйдәләр юк.

ЭЧТӘЛЕК

1. Гыйлметдинова Г.Р. “Бусага ялы”йоласы 7
2. Әхмәтшина Ф.С. Кич утыру....12
3. Гилемханова Р.Н. Кабык салып, мунчала алу күренеше....15
4. Әхмәтшина Н.Р. Он тарту 19
5. Гарипова А.Н. Авылым чишмәләре, әбием йолалары....23
6. Гобәйдуллина Ф.И. Аулак өй....28
7. Рәхимова Г.Р. Әбиемнең серле сандыгы....34
8. Гәлләмова Р.Р., Шәвәлиева Н.М. Исем- күңел көзгесе....39
9. Зәйнәкова Г.И. Туган нигезгә җыелу йоласы....42
10. Гыйләҗиева Э.Р. Без – Тукай оныклары 45
11. Тимергалиева Ә.З. Дуслык иле 49
12. Васильева Л.Т. Милли уеннар ярминкәсе....53
13. Фәйзетдинова Л.Х.Кичке аш вакыты күренеше....59
14. Шәйхуллина А.И. Минем нәсел – минем шәҗәрәм....61
15. Шәвәлиева Г.М. Без – яшь журналистлар....65
16. Шәрипова Э.Г. татарстанда яшәүче милләтләр....69
17. Яруллина А.Р. Әкият иленә сәяхәт....74
18. Яруллина Ф.Н. Ганлә – имин юл күрсәтүче....77
19. Закирова Ч.Г., Хәбибуллина Л.Ю. Икмәк иң зур байлык....83
20. Сәйфетдинова Г.З., Сәйфелганиева М.А. Әбиемнең күңел сандыгы....86
21. Мөхәмәдиева Э.Р., Галимуллин И.Р. Оста куллы бабам 88
22. Минһаҗева Р.Г. Лалә чәчәге бизәге 90
23. Әхмәтханова Г.К. Нәрсә ул акча? 93
24. Хисамова А.Р. Татар милли киемнәре....96
25. Васильева И.Т. Музыка эшчәнлегендә татар халык көйләрен кулланып,"Эвритмия" технологиясе аша, балаларның музыкаль сәләтләрен үстерү....98
26. Галиуллина А.М. халкыбызның милли бизәкләре 101
27. Мөхәмматшина Д.Ф. Милли бизәкле чәч кыстыргыч....103
28. Миннебаева З.Ә. Сумкага татар халкының милли бизәген төшерү....104
29. Гайфуллина Л.Ф. Милли барабан....107
30. Фатыхова Г.Н., Кәлимуллина Г.М. Белем чемоданы....109

Оригинал-макеттан басарга кул куелды 03.05.2024.
Форматы 60×84 $^{1}/_{16}$. Шартлы басма табагы 7.
Тиражы 100 д. Заказ

«Ихлас» нәшрияты. 420066,
Казан, Декабристлар ур., 2 нче йорт.
Тел.: 89172836545
E-mail: ilfaz@mail.ru

СВИДЕТЕЛЬСТВО

ПОДТВЕРЖДАЕТ, ЧТО

Яруллина Фирдавес Нажиповна

МБДОУ "Большековалинский детский сад "Чишмэкей"Высокогорского муниципального района РТ

опубликовала в Международном сетевом издании "Солнечный свет" статью:

Гаилә бәхете-балаларда

Номер свидетельства: СВ6318181

постоянная ссылка:

http://solncesvet.ru/опубликованные-материалы/

Главный редактор
Международного сетевого издания
“Солнечный свет”

Ирина Космынина

17 октября 2024 г.

свидетельство о регистрации СМИ ЭЛ № ФС 77 — 65391